

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De tertia causa finali, quæ fuit, vt satanæ mundi huius imperium auferret,
Cap.4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

DE TERTIA CAUSA FINA

li propter quam Christus passus est: et

nimirum imperium huius

mundi Satana au-

ferret.

CAPVT IV.

CONTULERAT Deus homini totum
vniuersi imperium, illumque totum

omnium dominum constituerat.

pxta illud Dauidis: *Omnia subiecisti sub*

bus eius: at ille peccando non tantum

ruit omnibus, quæ liberaliter ei Deus

impertiuerat spoliari, verum etiã diabolo

quo à quo superatus fuerat subijci: non quod

DEVS concederet diabolo perfectum ho-

minis creaturæ atque facturæ suæ, domi-

nium, sed (quemadmodum Theologi de-

clarant) quod relinqueret illum eadem

in ipsius potestate, vt eum puniret, tentare-

ret, variaq; in via salutis impedimenta

obijceret. Christus autẽ Passione ac morte

sua genus humanum ab hac subiectione

vindicauit.

I. PRIMO igitur considera: quam duram

Quam ingens & vniuersale fuerit imperium

Satanæ.

Iob. 1.

& ingens fuerit Satanæ in mundũ imperium

propter Adami transgressionem: quam

vniuersale: quia gloriabatur vniuersam

terram sibi subiectam esse: *Circuui terram*

& perambulauit eam.

SECV

Psal. 8.

Qua ratione
homo sub-
iectus fue-
rit diabolo.

Quam ingens
& vniuersa-
le fuerit
imperium
Satanæ.
Iob. 1.

SECVNDO expende tecum, quam potens fuerit diabolus: quandoquidem ipse Christus appellat eum fortem armatum. *Cum fortis armatus custodit atrium suum.* Et S. Iob testatur non esse potestatem supra terram, quæ possit ei comparari. Hinc est, quod S. Paulus Apostolus volens potentiam illius exaggerare ait: *Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates, aduersus mundirectores, tenebrarum harum, contra spiritualia nequitia in caelestibus.*

II.
Diaboli potestatis quantitas.

Luc. 11.

Iob 41.

Ephes. 6.

TERTIO reuolue tecum, quam fraudulenter tartareus hic hostis, maximam hominum partem sub sua signa pertraxerit, circumueniendo nos speciatim, per superbiam vitæ, desiderium terrenarum opum, & effrænes carnalium voluptatum concupiscentias, & potentissimis his laqueis etiam cautissimos quosque illaqueando: vsque adeo vt S. Ioannes exclamet: *Totus mundus in maligno positus est: id est, omnia corrupta sunt, & mundus vniuersus deceptionibus, iniquitatibus ac fraudibus refertus est.*

III.
Quantæ fuerunt fraudes diaboli.

1. Ioan. 5.

QUARTO considera, diabolum non modo hominis dominium, verum etiam diuinum cultum, qui soli Deo debebatur, sibi usurpasse: effecisseque vt pro Deo, in omnibus penè mundi partibus,

IV.
Diabolus totum mundum idololatris repleuit.

Ec 5 quas

quas idololatria repleuerat, adoraretur quemadmodum ex sacris & prophani-
 teris erui potest: adeò, vt etiam non-
 li velint CHRISTVM apud Ioannem
 propterea diabolum, mundi principem
 appellasse: *Nunc princeps huius mundi*
cietur foras: quasi non inconueniente
 mundi princeps nominari possit, qui
 maiore illius parte pro DEO colen-
 tur.

Iohan. 12.

V. QUINTO expende tecum, diabo-

Diabolus in
 iustorū quo-
 que animas
 in Limbo
 constitutas
 dominium
 exercuit.

Genes. 37.

Iob 14.

lum non modo habuisse dominium, &
 potestatem in peccatores, sed etiam
 quo modo in iustos eandem potestatem
 exercuisse in Limbo; quo in loco aliqua
 ex parte dominabatur: non vt iustorum
 animas torqueret, sed velut carcere con-
 clusas retineret, quousque pro peccato,
 quod vniuersa humana natura in Ad-
 mo contraxerat, satisfaceret. Hinc et
 quod in diuinis libris, locus ille, in
 quo sancti Patres ante Christi mortem
 detinebantur, nonnunquam appellatur
 infernus. Vt in Genesi, vbi Iacob Pa-
 triarcha ait: *Descendam ad filium meum*
lugens in infernum: Et sanctus Iob re-
 quit. *Quis mihi tribuat, vt in inferno*
regas me? Aliquando vero nomen
 carcer, eo quod iustorum animæ illic
 clausæ detinebantur, donec per Christi

sanguinem in libertatem assererentur: ut in Zacharia legimus: *Tu quoque in sanguine testamenti tui, emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non erat aqua.* Dauid quoque Propheta, cum dicit, Dominum ad caelos ascendentem, captiuam duxisse captiuitatem, aperte ostendit, potestatem, quam in animas iustorum diabolus habuit, quamdiu eas in obscuris Limbi carceribus vinctas & conclusas retinuit.

SEXTO reuolue tecum, quomodo **CHRISTVS** Seruator noster, cum videret tartareum hunc tyrannum vniuerso penè mundo imperare: & esse adeo potentem, ut nulla persona creata ei resistere valeret, iuxta illud. *Non est potestas super terram, qua comparetur ei: in hunc mundum venire voluisse, ut sanctissima Passione & morte sua regnum eius & vniuersam potentiam & dominium illius in homines euerteret: Sancto Ioanne attestante, cum ait: *In hoc apparuit filius DEI, ut dissoluat opera Diaboli.**

VI.
Christi passione sua destruxit imperium Satanae.
Iob 41.

SEPTIMO considera **CHRISTVM** morte sua non tantum superasse diabolum, & omnem fortitudinem, mundi que imperium illi ademisse: verum etiam omnes

VII.
Christi spoliavit diabolum imperio & pre-

Et sua duobus modis.

Ioan. 12.

Aug. lib. 13.

de Trinit.

Christus vincit ac spoliavit diabolum primo per viam iudicij.

omnes iustorum animas, quas in Limbo captivas detinebat, abstulisse: atque in eum catenis atque compedibus vinculis, vt deinceps nemini nocere valeat, nisi spontè illi se in prædam offerat. Hoc autem Christus effecit duobus modis. Primo per viam iudicij, quemadmodum apud Ioannem ait: *Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eijcietur foras*: hoc autem iudicium iustissimè perfectum fuit, nam (vt rectè notat S. Augustin.) quia diabolus sine vlla causâ Christo vero mundi Domino necem machinari & inferre ausus fuerat: iustum erat, vt opulentis cuius sanctarum animarum, quas in obliuionis Limbi carceribus cõstrictas retinebat, spoliaretur: *Iustitia Christi*, inquit ille, *est etus est diabolus, quia cum in eo nihil meriti dignum inueniret, occidit eum tamen: Et iustum est, vt debitores quos tenebat, liberi dimitterentur, in eum credentes, quem sine debito occidit*. Sanctus Paulus quoque de hoc iudicio loquens, quo Christus diabolum in tribunali S. Crucis condemnauit, dicit, eum assumpsisse scripta, quibus continebantur omnes debitorum & peccatorum nostrorum processus, nec non precepta ad quas DEVS nos condemnauerat, atque castigationes quibus in nos animaduertuerat, eaquè cõscindens affixit Cruci, quem-

admo-

admodum patet ex verbis sancti Pauli pre-
cedenti capite citatis: *Delens chirographum,* Coloss. 2.
&c. Porro multò expressius idem confir-
matur testimonio Christi apud Ioannem: Ioan. 16.
vbi de Spiritu sancti post suam in cælos
ascensionem aduentu ad discipulos lo-
quens, dicit eum venturum ad arguendum
mundum de peccato, iustitia & iudicio,
cuius iudicij statim rationem hanc subij-
cit: Quod princeps huius mundi, id est,
diabolus, iam iudicatus sit: *De iudicio au-
tem, quia iam princeps huius mundi iudicatus
est.*

Deinde, effecit idem per viam certami-
nis & duelli, cuius expressa figura fuit Secundo per
viam certa-
minis ac
duelli.
duellum illud quod in libris Regum Da-
uid cum Goliath gigante gessisse legitur:
vbi dicit scriptura, Dauidem noluisse ar-
mis Saul protectam configere, sed assump-
pisse baculum & peram, & quinque limp-
pidissimis lapidibus è torréte selectis, ob-
uiam prodijisse giganti, eumque funda in
fronte percussum prostrauisse, & proprio
gladio caput ei detruncasse. Ita Christus Figura vi-
ctoriæ Chri-
sti contra
dæmonem.
per Dauidem figuratus, in hoc cum demo-
ne conflictu, noluit eum aggredi armis
sue diuinitatis ac potentie: sed in nostræ
humanitatis infirmitate. Assumpsit autem
baculum pastoralem, id est, sanctam Cru-
cem in manus, & quinque limpidissimos
lapi-

lapides, id est, quinque sacratissima vulnera ex torrente infinitæ charitatis suæ, quibus Goliath, id est, dæmonem in capite feriens, ad terram prostravit, quia patientia sua illum confudit ac proffigavit. Ceterum sicut David giganti caput suo gladio præcidit, ita Christus quoque gladio diaboli, qui erat mors, caput eius præcidit, quemadmodum Dominus per Prophetam futurum prædixerat, dicens: *mors ero mors tua, morsus tuus ero Infernus*. Vbi considera, in hoc verificatum fuisse illud Christi apud Lucam dicentis: *Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace introibit omnia que possidet*. Diabolus namque ante Christi adventum in pace degebat, vniuersam terram quietè perambulans, nemini illi fastidium aut molestiam adferenti, sicut S. Petrus Apostolus ait: *Circuit querens quem deuoret*: atque pacificè, omnes viuos & defunctos, etiam iustorum animas in Limbo existètes, vti supra dictum est, sub suo cõtinentis imperio, per vniuersas mundi partes adorabatur, nec vllus locus erat quo non penetraret, etiam vsque in Synagogam electi populi DEI. At Christo fortiore superueniente superatus est, atque arma in quibus confidebat, ei ablata & spolia distributa sunt: quemadmodum in supra dicto S. Lucæ loco Christus subiungit

Ose. 13.

Luc. 11.

1. Pet. 5.

CONSIDERATIO V. 443

Cum autē fortior eo superueniens vicerit eum, *Luc. 11.*
 vniuersa arma eius auferet, in quibus confide-
 bat, & spolia distribuet.

Expende tecum, arma diaboli, quibus in-
 numeros homines interimebat, & in In-
 fernū præcipitabat, fuisse idololatriā, ina-
 nes sciētias, & falsā philosophiā: qui enim
 res diuinas, sola ratione naturali, vt hereti-
 ci faciunt, metiuntur, ab illis veluti ab ar-
 mis hostilibus feriūtur atq; interimuntur.

Hæc autem Christus abstulit, per lumē fi-
 dei, quo boni & veri Christiani simplici-
 ter sine vllis philosophicis demōstrationi-
 bus, ei credunt atq; illū suscipiunt, quē ad-
 modū S. Paulus Apostolus his verbis do-
 cet: *1. Cor. 1.*

Non multi sapientes secundū carnem, non
 multi potentes, non multi nobiles: sed qua stulta
 sunt mūdi, elegit DEVS, vt cōfundat sapientes:
 & infirma mūdi elegit DEVS, vt cōfundat for-
 tia: & ignobilia mundi & contemptibilia elegit
 DEVS, & ea, qua nō sunt, vt ea qua sūt destrue-
 ret. Hoc autem DEVS ita fieri voluit, quia *Ibidem.*

placuit ei p̄ stultitiā prædicationis saluos facere
 credētes. Cōsidera ergo, Christū in S. Cru-
 ce dæmonē vicisse, atq; illū omnib⁹ armis
 & spolijs opulētis, ab illo iniustē hactenus
 retētis, spoliasse, & sūmo cū honore & glo-
 ria de illo triūphasse, quē ad modū S. Paul⁹
 Apostolus pulchrè declarat, his verbis: *Coloss. 2.*

Ex-
 polias principat⁹, & potestates, traduxit cōfidē-
 ter, pa-

Christ⁹ spo-
 liauit dia-
 bolum ar-
 mis suis.

1. Cor. 1.

Ibidem.

Christus
 triumphauit de dæ-
 monē.

Coloss. 2.

ter, palam triumphans in semetipso: In quibus
 verbis sancti Pauli, Christiane lector, con-
 templare gloriosum triumphum, quem
 Christus de diabolo capto ac superato
 tulit. Sicut enim Rex aliquis siue Pro-
 ceptus, propter singularem victoriam, de
 lio potente principe partam, triumphatur
 illū ante currum suū triumphalem, in
 mancipij ligatum, & tanquam præcipuum
 maximi valoris ad aliorum exemplum
 circumducit, vt cæteri imperium suum
 ceptare, & potentiam extimescere discant
 ita Christus quoque, obtenta contra dia-
 bolum victoria, non modò in fugam
 lum coniecit, atque armis & dominio
 ius mundi priuauit, verum etiam de illo
 triumphans ante currum suum triumphale-
 lem, id est, ante Crucem prorsus humili-
 tum, & instar mancipij, catenis onustum
 atque in seruitutem & potestatem suam
 redactum circumduxit, vt omnes eandem
 pœnam & ignominiam pertimescerent
 Hoc significare voluit per Abacuc Pro-
 phetam dicentem: *Ante faciem eius in-
 mors, & egredietur diabolus ante pedes eius.*
 Neque tantum Christus de Lucifero do-
 monum principe triumphauit, verum etiam
 iam de omnibus eius affeclis, qui potesta-
 tem suam in viuos & mortuos exercebant,
 quos virtute fortitudinis & potentie
 tanquam

Abac. 3.

tanquam triumphator instar feruorum
 catenis constrictos post se traxit: *Qui edu- Psalm. 67.*
cit victos in fortitudine, similiter eos, qui ex-
asperant, qui habitant in sepulchris:

Solebant præterea triumphatores præ-
 dam in victorijs partam secum adducere,
 ita quoque Christus duxit secum prædam
 opulentissimam ac pretiosissimam multa-
 rum sanctarum animarum, vti S. Paulus
 Apostolus testatur: *Ascendens Christus, in Ephes. 4.*
altum captiuam duxit captiuitatem.

Ingredientibus adhæc triumphatoribus
 urbem regiam, ad maius populi gaudium,
 & triumphi celebritatem, nummi per pla-
 teas spargi, & ampla vniuerso populo do-
 na conferri solebant. Idem fecit Christus
 in suo triumpho: quia regiam urbem cæ-
 lestis Hierosolymæ introiens, multa &
 amplissima dona in omnes homines effu-
 dit: nam idcirco subiungit idem Apосто-
 lus: *Dedit dona hominibus.* *Ibidem.*

Considera hunc fuisse gloriosum illum
 triumphum, quem Christus per S. Crucem
 suam de diabolo reportauit; quo domi-
 nium & imperium Satanæ adeo debilita-
 tum atque destructum fuit, vt cum prius
 per omnes mundi partes extenderetur,
 nunc econtrariò, per vniuersum terra-
 rum orbem sanctæ Crucis arbor planta-
 ta sit: ad cuius solum aspectum pudu-
 bu-

Rupert. Abb.
lib. 3. in Gen.
cap. 19.

bundus fugam capessit. Porro hæc virtus
ria, vti Rupertus Abbas obseruat, tanto
fuit gloriosior, quando Christus diabo-
lum vicit, non fraude, neque ficta amicitia,
quemadmodum serpens mulierem
supplantauit: sed inuicta fortitudine
campo patenti, & certamine manifeste.
Adhæc cum prius esset adeo ingens
monis potentia, vt nemo illi posset resistere:
post passionem Christi virtute, etiam
debilissimæ ac simplicissimæ virgines,
illo gloriosè triumpharunt, illique turpiter
illuserunt: Vnde S. Iob ait: *Nam quid
ludes ei quasi aui, aut ligabis eum ancillis
vel vt legunt septuaginta. aut ligabis eum
tanquam passerem puero,* quibus verbis in-
nuitur, Diabolo à seruis DEI ita illudendum
esse, sicut puer passeri filo alligato
ludit, quem ad iocum & oblectationem
veluti infirmum & nullarum virium ma-
nu circumfert.

Iob 40.
Dæmon il-
lusus fuit à
sanctis.

Insuper cum prius maximam mundi
partem fraudibus & dolis circumuenisset,
modò per merita Passionis Christi, de-
tectæ sunt ipsius astutiæ: nam propterea
Christus ait: *Eccè dedi vobis potestatem
candi super serpentes & scorpiones, & non
per omnem virtutem inimici, & nihil volu-
cebit.*

Luc. 10.

Denique cum prius adeo intolerantia
ellet

esset ipsius arrogancia, ut per uniuersum ferè terrarum orbem pro DEO se sineret adorari, & terra ei non sufficiente, eundem sibi in cælis cultum exhiberi affectaret, quemadmodum confessus fuit dicens: *In calum conscendam, super astra DEI exaltabo solium meum:* modò per uniuersum penè mundum pro rebeli & inimico DEI cognoscitur & expellitur.

Superbia
dæmonis
profligata.

Isai. 14.

Ad extremum in confirmationem singularis huius victoriæ, quam Christus per sanctam Crucem suam de diabolo retulit. Considera nobilissimam illam sancti Leonis Papæ sententiam, qua testatur, dæmonem non præuidisse, quod Christum interimendo regnum suum euersurus esset, ait enim. *Neque ipse itaque diabolus intellexit, quòd sauiendo in Christum, suum destrueret principatum: quod antiqua fraudis iura non perderet, si se à Domino IESU sanguine contineret: sed malitia nocendi auidus, dum irruit, ruit; dum capit, captus; & dum persequitur mortalem, incidit in Saluatorem.*

Diabolus
dù in Christum
irruit,
sibi metipsum
nocuit.

Serm. 9. de
Pass.

Fuit ergo diabolus victus & profligatus, & illa ipsa arma, quibus Christo vitam adimere cogitabat, videlicet clauis, qui manus & pedes Saluatoris transfixerunt, perpetuis eum vulneribus fauciarunt, sicut idem sanctus Leo Papa alio in loco affirmat dicens: *Clauis illi quidem,*

Serm. 10. de
Pass.

Ff 2 qui ma-

qui manus Domini, pedesque transfoderunt,
perpetuis diabolum fixere vulneribus: & san-
ctorum pœna membrorum, inimicarum suarum
terfectio potestatum.

Reliquum est Christiane lector, ut
cum ipse diligenter perpendas, infinitam
obligationem, qua Domino & Redem-
ptori tuo deuinctus es, qui non modo
peccata omnia tibi condonare, & pro-
lis abundanter satisfacere dignatus est,
verumetiam ut Apostolus ait, à crudeli Sa-
tanæ tyrannide, cui miserè subiectus eras,
liberare voluit: *Qui eripuit nos de potestate
tenebrarum:* idque ut ab hoc iugo liber, ad
DEI gratiam & felicem illius seruitutem
amplectendam, expeditior esses.

coloss. 1.

DE QUARTA CAUSA Fi-
nali propter quam Christus passus est,
qua fuit ut S. Ecclesiam suam
adificaret & exor-
naret.

CAPVT V.

QUAMquam æternus & immortalis
DEVS, in seipso adeo perfectus &
beatus esset, ut extra se nulla re ad comple-
mentum indigeret, erat nihilominus re-
de conueniens, ut homines ab illo condi-
ti, atque in hoc mundo collocati, car-
que